

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/223/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717206870
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5717206870.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a Mgr. Anny Mihálikovej v právnom spore žalobcov: 1/ D. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. č. XX, Y., 2/ L. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. č. XX, Y., obaja zastúpení splnomocneným zástupcom Podhorský & Partners, s.r.o., so sídlom Bratislava, ul. Zámocká č. 36, IČO: 46 962 000, proti žalovanému: Ing. J. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., ul. X. č. X/XX, o zaplatenie sumy 13.800 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 7C/15/2017-110 zo dňa 08. marca 2018, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žalovaný nemá voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Martin rozsudkom č. k. 7C/15/2017-110 zo dňa 08.03.2018 žalobu žalobcu v rade 1/ a 2/ v celom rozsahu zamietol (výrok I.). Žalovanému proti žalobcom v rade 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobou podanou na súde dňa 12.04.2017 sa žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej „žalobcovia“) ako spoločne a nerozdielne oprávnení domáhali zaplatenia sumy 13.800 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne od 24.02.2017 do zaplatenia a náhrady trov konania proti žalovanému. Žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu škody vo výške 13.800 eur voči znalcovi, pričom škoda zodpovedala rozdielu medzi prvým znaleckým posudkom č. 16/2013 z 28.01.2013 (58.300 eur) a druhým znaleckým posudkom č. 37/2014 zo dňa 05.03.2013 (44.500 eur). Tvrdili, že keby nebol v druhom posudku znalec určil všeobecnú hodnotu na 44.500 eur alebo by ju určil tak ako ju určil v prvom znaleckom posudku, nebola by im škoda v tomto rozsahu vznikla, napriek tomu však nehnuteľnosť dňa 16.04.2014 bola vydražená za sumu 33.500 eur. Vykonaným dokazovaním mal súd nesporne preukázať, že nehnuteľnosť žalovaných bola vydražená dňa 16.04.2014 za 33.500 eur, pričom odhad ceny predmetu dražby bol uskutočnený na základe znaleckého posudku žalovaného č. 37/2014 zo dňa 05.03.2014 v sume 44.500 eur. Skutočnosť, že predtým žalovaný podal znalecký posudok č. 16/2013, v ktorom ocenil tie isté nehnuteľnosti na 58.300 eur, medzi stranami sporu nebola pochybná, avšak neboli rozporované ani tvrdenia žalovaného, a totiž, že dražba konaná dňa 16.04.2016 bola v poradí treťou dražbou tých istých nehnuteľností po tom, čo boli neúspešné dražby zo dňa 12.03.2013 a 30.09.2013, kde nehnuteľnosti neboli vydražené ani za cenu 58.300 eur v prvom kole, ani za cenu 44.000 eur v druhom kole, a že v týchto kolách dražby o nehnuteľnosti nikto neprejavil záujem. Dokázané boli skutočnosti tvrdené žalobcami ohľadne toho, že žalobcovia neúspešne napadli v súdnom konaní platnosť dobrovoľnej dražby zo dňa 16.04.2014. Žalobcovia podľa presvedčenia súdu nepreukázali ani jeden z predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu, ktorá im mala vzniknúť (porušenie právnej povinnosti škodcom, príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou ako protiprávnym

následkom a zavinenie vo forme úmyslu alebo nebanlivosti) v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Predovšetkým nepreukázali, čím znalec porušil svoju právnu povinnosť práve pri podaní znaleckého posudku č. 37/2014, v ktorom bola stanovená nižšia všeobecná hodnota nehnuteľnosti. Nepreukázali tiež, že nebyť stanovenia nižšej všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti v dôsledku zavineného porušenia právnej povinnosti znalcom, im vznikla škoda, teda že nebyť tvrdeného podhodnotenia nehnuteľnosti, ktoré preukázané nebolo, boli by na dražbe dňa 16.04.2014 vydražili za vyššiu cenu, a ak by ju boli vydražili, tak práve za sumu 13.800 eur, čo bola nimi tvrdená výška škody. Žalobcovia nepredložili žiadny znalecký posudok, ktorý by vyvrátil tvrdenia znalca v znaleckom posudku č. 37/2014 a neprodukovali žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval, že pri stanovení vyššej všeobecnej hodnoty v posudku, ktorý bol podkladom pre dražbu dňa 16.04.2014 bolo by došlo k vydraženiu nehnuteľnosti za vyššiu sumu, minimálne o 13.800 eur vyššiu. Súd preto žalobu žalobcov zamietol ako nedôvodnú. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“. Žalovaný bol v konaní proti žalobcom plne úspešný, avšak nárok na náhradu trov konania si proti nim neuplatnil, preto súd o trovách konania rozhodol tak, že úspešnému žalovanému sa proti neúspešným žalobcom náhrada trov konania nepriznáva.

2. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu, ktorí navrhli rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/, g/, h/ C. s. p.

K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ C. s. p. uviedli, že v danom prípade súd prvého stupňa svojim postupom v konaní porušil ich práva na spravodlivý proces. Konkrétne to bolo spôsobené tým, že nesprávne viedol súdne konanie, keď priebežne neuviedol, aké skutkové tvrdenia strán má za preukázané a aké nie. Tým došlo k prekvapivému rozhodnutiu, pričom oni už nemohli procesnou aktivitou na to viac zareagovať. Ak by súd uviedol, že nemá za preukázané výšku škody, oni by navrhli napr. vykonať dôkaz súkromný znalecký posudok na preukázanie hodnoty nehnuteľnosti. Žalobcovia mali za to, že súd vykonaným dokazovaním dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p. V konaní jasne preukázali, že v predložených dvoch znaleckých posudkoch sú zásadné rozpory, z čoho súd nesprávne odvodzuje, že v nich nevidí žiadny rozpor. Z textu žaloby vo veci samej a i z ich vyjadrenia zo dňa 30.11.2017 jednoznačne vyplýva, že uviedli v čom spočíva závadné konanie (nezákonné konanie) znalca. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. g/ C. s. p. žalobcovia uviedli, že po vydaní rozsudku bolo vo veci neplatnosti dražby konanej dňa 11.04.2014 vydané uznesenie Krajského súdu v Trnave (predchádzajúci rozsudok Krajského súdu v Trnave bol zrušený NS SR) na základe ktorého vec bude znovu prejednávať Okresný súd Senica. Vzhľadom na toto nové rozhodnutie vo veci súvisiacej s týmto konaním - neplatnosťou dražby, ktorej podkladom bol nesprávny znalecký posudok č. 37/2014 zo dňa 05.03.2014 mali za to, že je naplnený tento odvolací dôvod. Ohľadom odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p. namietali, že súd dospel k nesprávnym právnym záverom ohľadom naplnenia podmienok zodpovednosti za škodu žalovaného. V danom prípade boli splnené všetky predpoklady vzniku zodpovednostného vzťahu škodca - poškodený, a to: - porušenie právnej povinnosti (protiprávny úkon) znalca podaním nezákonného (nesprávneho) znaleckého posudku, porušením vyššie uvedených ustanovení zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch (ďalej len „zákon o znalcoch“) a vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, - vznik škody ako rozdiel hodnoty pôvodného znaleckého posudku a nezákonného znaleckého posudku a následne predaj nehnuteľnosti pod cenu, - príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vzniknutou škodou (kausálny nexus), keby nebolo nesprávneho znaleckého posudku, nebolo by ani škody, teda predali by sa za vyššiu znaleckú hodnotu podľa prvého znaleckého posudku. Žalobcovia mali za to, že v danom prípade vyššie uvedené zákonné predpoklady boli splnené, nakoľko žalovaný pri vyhotovení znaleckého posudku č. 37/2014 zo dňa 05.03.2014 nesprávne stanovil cenu nehnuteľnosti, a to cenu nižšiu ako stanovil v znaleckom posudku č. 16/2013 zo dňa 28.01.2013, pričom dôvod takto nízkej ceny žiadnym spôsobom neodôvodnil a v danom mieste a v období, v ktorom sa nehnuteľnosť znalecky posudzovala (znaleckým posudkom č. 37/2014) priemerný pokles cien nehnuteľností nepresiahol 3% a ani nedošlo k žiadnym udalostiam či škodám, ktoré by mali vplyv na hodnotu nehnuteľností. Žalovaný nesprávnym určením výšky ceny nehnuteľnosti im spôsobil škodu.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov písomne nevyjadril.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným

prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

5. Pochybenie znalca spočívajúce v spracovaní vadného znaleckého posudku sa zakladá za predpokladu naplnenia podmienok podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

6. Predpokladom vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka je porušenie právnej povinnosti (protiprávny úkon), vznik škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody; zavinenie sa predpokladá.

7. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého výroku rozhodujúceho o nároku žalobcov 1/ a 2/ na náhradu škody ako i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam. Stotožňuje sa so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní nebolo preukázané aké konkrétne pochybenia či porušenia zákona či vyhlášky žalovaný ako znalec učinil pri spracovaní znaleckého posudku č. 37/2014 zo dňa 05.03.2013, ktorého predmetom bolo oceňovanie nehnuteľnosti. Okresný súd správne konštatoval, že žalobcovia nepredložili žiadny znalecký posudok, ktorý by vyvrátil tvrdenia znalca v znaleckom posudku č. 37/2014. V tomto smere preto neunesli dôkazné bremeno. Okrem toho ani to, či takto stanovená cena nehnuteľnosti ovplyvnila aj cenu vydraženej nehnuteľnosti a teda nesprávny znalecký posudok bol príčinou ceny vydraženej nehnuteľnosti. Rozhodnutie okresného súdu preto vychádza i zo správneho právneho záveru konštatujúceho, že neboli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 220 ods. 2 C. s. p., odvolací súd konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

8. Krajský súd zdôrazňuje, že odvolací súd je viazaný nielen rozsahom odvolania, ale i konkrétnymi dôvodmi, ktoré odvolateľ vymedzí v zákonom stanovenej lehote na podanie tohto opravného prostriedku (§ 380 ods. 1 v spojení s § 365 ods. 3 C. s. p.) to znamená, že vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia posudzuje (takmer výlučne) z dôvodov označených odvolateľom.

9. Žalobcovia v odvolaní namietali, že v danom prípade súd prvej inštancie svojim postupom v konaní porušil ich práva na spravodlivý proces v tom, že nesprávne viedol súdne konanie, keď priebežne neuviedol, aké skutkové tvrdenia strán má za preukázané a aké nie.

Podľa § 181 ods. 1, 2 C. s. p., po vyvolaní veci a úkonoch podľa § 180 žalobca prednesie podstatný obsah žaloby a vyjadrení podľa § 167. Žalovaný má právo vyjadriť sa k prednesu žalobcu. Strana môže odkázať na svoje písomné podanie (ods. 1). Po úkonoch podľa ods. 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu (ods. 2).

Vyššie citované ustanovenie upravuje priebeh pojednávania po otvorení pojednávania. obligatórne určenie sporných a nesporných skutkových tvrdení zo strany súdu a obligatórne predbežné právne posúdenie vecí sú kľúčovými inštitútmi na zrýchlenie civilného sporového konania, ako aj prostriedkom na predídanie tzv. prekvapivých súdnych rozhodnutí.

Odvolací súd mal z obsahu spisu, a to zápisnice o pojednávaní zo dňa 08.03.2018 (č. I. 100 spisu) zistené, že sudkyňa poučila procesné strany, že na pojednávaní budú prečítané listiny, ktoré žalujúca pripojila do súdneho spisu. Následne konštatovala, že nároky žalobcu sú sporné a súd považuje nárok žalobcu za rovnako sporný. Žalujúca strana podľa presvedčenia súdu hypoteticky konštatuje existenciu škody vo výške 13.800 eur tak ako to vyplýva zo žalobného petitu, avšak nepreukázala, že by práve v dôsledku zavineného porušenia povinností znalca, teda žalovaného v príčinnej súvislosti s týmto zavineným porušením vznikla žalujúcej strane škoda, a to tým, že nehnuteľnosť, ktorá bola pôvodne vydražená za sumu 33.500 eur v prípade neporušenia povinností znalcom by bola vydražená o sumu vyššiu, práve o túto sumu, ktorá je uplatňovaná ako istina v žalobnom návrhu. Súdu teda absentovalo hodnoverné preukázanie vzniku škody na strane žalobcov a teda nepochybné preukázanie tej skutočnosti, že v dôsledku porušenia povinností znalcom sa zmenšila majetková podstata žalobcov, práve o túto sumu, chýbalo preukázanie zavineného porušenia povinností znalcom a príčinná súvislosť medzi škodou ako protiprávnym následkom a porušením povinností žalovaného.

Podľa odvolacieho súdu s ohľadom na obsah uvedenej zápisnice o pojednávaní okresný súd tým, že oboznámil strany sporu prítomné na pojednávaní o tom, ktoré skutkové tvrdenia považuje za sporné a ktoré za nesporné, si svoju povinnosť splnil. Na základe predbežného právneho posúdenia o absencii predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu bolo dostatočne zrejmé, aký výrok rozhodnutia vo veci samej možno očakávať.

10. Námietku žalobcov v odvolaní v súvislosti s nesprávne zisteným skutkovým stavom týkajúcu sa toho, že v konaní z textu žaloby i vyjadrenia zo dňa 30.11.2017 jasne preukázali, že v predložených dvoch znaleckých posudkoch sú zásadné rozpory, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Žalobcovia totiž v konaní pred okresným súdom len poukazovali na to, že znalec cenový rozdiel 13.800 eur neodôvodnil a nevysvetlil a že v danom mieste a v období, v ktorom sa nehnuteľnosť znalecky posudzovala, priemerný pokles cien nehnuteľností nepresiahol 3 % a ani nedošlo k žiadnym udalostiam, ktoré by mali vplyv na hodnotu nehnuteľností. Tieto dôvody neboli takými, ktoré by predstavovali porušenia zákona o znalcoch či vyhlášky. Pokiaľ malo podľa nich dôjsť k podhodnoteniu nehnuteľnosti o 23 %, opäť treba zdôrazniť, že bolo na žalobcoch, aby preukázali, že to bolo v dôsledku konkrétnych pochybení znalca. Bez predloženého kontrolného znaleckého posudku, ktorý by uvedené konštatoval, nebolo možné takýto záver prijať.

11. V ďalšej časti odvolania žalobcovia poukazovali na to, že o veci súvisiacej s týmto konaním a to o určenie neplatnosti dražby, ktorej podkladom bol nesprávny znalecký posudok č. 37/2014 bolo po rozhodnutí okresného súdu vydané uznesenie odvolacieho súdu (po predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí NS SR), ktorým bolo zrušené rozhodnutie okresného súdu v tejto veci a vec tomuto vrátená na ďalšie konanie. Nakoľko do dňa rozhodnutia odvolacieho súdu nebolo v predmetnej veci rozhodnuté nebol dôvod sa uvedenou námietkou zaoberať.

12. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolacie námietky žalobcov boli neopodstatnené a keďže neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 C. s. p.) napadnutý rozsudok potvrdil, a to vrátane výroku o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania bol žalovaný, a to v celom rozsahu, preto by mu prislúchala náhrada trov odvolacieho konania. Nakoľko však z obsahu spisu vyplýva, že žalovanému preukázateľne žiadne trovy nevznikli (v konaní nebol zastúpený právnym zástupcom, ani sa k odvolaniu nevyjadril), odvolací súd rozhodol, že žalovaný nemá voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).